

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 134/24

Luxemburg 10. septembra 2024

Rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-29/22 P | KS a KD.Rada a i. a C-44/22 P | Komisia/KS a i.

Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP): Súdny dvor objasňuje rozsah právomoci súdov Únie

V tomto rámci má Súdny dvor právomoc posudzovať zákonnosť aktov alebo opomenutí, ktoré priamo nesúvisia s politickými alebo strategickými rozhodnutiami patriacimi do pôsobnosti tejto politiky, alebo ich vykladať

KS a KD, blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré zmizli alebo boli zabití v Kosove v roku 1999, podali žalobu na Všeobecný súd Európskej únie. Vec sa týka civilnej misie Európskej únie v Kosove (Eulex), ktorá bola nasadená v rámci SZBP. Všeobecný súd túto žalobu zamietol z dôvodu, že zjavne nemá právomoc o nej rozhodnúť. V odvolacom konaní Súdny dvor spresňuje, že sudy Únie majú právomoc posudzovať zákonnosť aktov alebo opomenutí v rámci SZBP, ktoré priamo nesúvisia s politickými alebo strategickými rozhodnutiami, alebo ich vykladať. Týka sa to najmä rozhodnutí prijatých misiou Eulex Kosovo, pokiaľ ide o výber personálu, alebo zavedenie kontrolných opatrení alebo opravných prostriedkov.

V roku 2008 Európska únia zriadila civilnú misiu na podporu právneho štátu, známu ako Eulex Kosovo, ktorej úlohou je najmä vyšetrovať zločiny a osoby, ktoré zmizli alebo boli zabití v Kosove v roku 1999 počas tamojšieho konfliktu. V roku 2009 Únia zriadila kontrolnú komisiu pre dodržiavanie ľudských práv, ktorá má preskúmať sťažnosti podané z dôvodu porušovania ľudských práv, ktorých sa dopustila Eulex Kosovo pri výkone svojho mandátu.

Na základe sťažností, ktoré podali KS a KD, kontrolná komisia v novembri 2015 a októbri 2016 dospela k záveru, že boli porušené viaceré základné práva. V marci 2017 táto komisia príslušné prípady uzavrela, pričom konštatovala, že vedúci misie Eulex Kosovo sa len čiastočne riadil jej odporúčaniami. KS podala žalobu o určenie mimozmluvnej zodpovednosti proti Rade Európskej únie, Európskej komisii a Európskej službe pre vonkajšiu činnosť, a to najmä z dôvodu porušenia viacerých ustanovení Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDĽP). V decembri 2017 Všeobecný súd rozhodol, že zjavne nemá právomoc rozhodnúť o tejto žalobe.¹

KS a KD podali následne novú žalobu na Všeobecný súd proti Rade, Komisii a Európskej službe pre vonkajšiu činnosť. Domáhajú sa náhrady škody, ktorú podľa ich názoru utrpeli v dôsledku rôznych aktov a opomenutí týkajúcich sa najmä vyšetrovania vykonaného počas misie Eulex Kosovo. Okrem toho KS a KD podali v júni 2021 návrh na vykonanie dokazovania, ktorým sa domáhali predloženia úplného znenia operačného plánu Eulex Kosovo. V novembri 2021 Všeobecný súd túto žalobu z rovnakých dôvodov zamietol.²

Súdny dvor dnes v odvolacom konaní čiastočne zrušil toto posledné uvedené uznesenie Všeobecného súdu a vec mu v zostávajúcej časti vrátil.

Poukazuje na to, že zahrnutie SZBP do ústavného rámca Únie znamená, že sa na ňu uplatňujú aj základné zásady právneho poriadku Únie. Medzi tieto zásady patrí dodržiavanie právneho štátu a základných práv, čo sú hodnoty,

ktoré si vyžadujú, aby orgány Únie podliehali súdnemu preskúmaniu.

Je pravda, že ani články Zmlúv a Charty základných práv Európskej únie, ktoré zakotvujú právo na účinný prostriedok nápravy, ani odvolávanie sa na porušenie základných práv samy osebe neodôvodňujú, aby súdy Únie konštatovali, že majú právomoc. Okrem toho obmedzenie právomoci Súdneho dvora vo veciach SZBP, ako je stanovené v Zmluvách, **nie je nezlučiteľné s právom na účinný prostriedok nápravy, ako ho zaručuje EDLP**, keďže Európsky súd pre ľudské práva už pripustil ústavné obmedzenia právomoci súdov štátu, pokiaľ ide o akty, ktoré nemožno oddeliť od jeho medzinárodných vzťahov.

Výkladom Zmlúv s ohľadom najmä na právo na účinný prostriedok nápravy a zásady právneho štátu **Súdny dvor napriek tomu konštatuje, že má právomoc posudzovať zákonnosť aktov alebo opomenutí v rámci SZBP, ktoré priamo nesúvisia s politickými alebo strategickými rozhodnutiami, alebo vykladať takéto akty.**

V prejednávanej veci schopnosť misie Eulex Kosovo zamestnávať personál predstavuje akt bežného riadenia v rámci výkonu mandátu misie. V dôsledku toho **rozhodnutia prijaté misiou Eulex Kosovo, pokiaľ ide o výber personálu, ktorý táto misia zamestnáva, priamo nesúvisia s politickými alebo strategickými rozhodnutiami uvedenej misie v rámci SZBP.**

Súdny dvor dospel k rovnakému záveru, pokiaľ ide o neexistenciu ustanovení upravujúcich **právnu pomoc v rámci konaní pred kontrolnou komisiou**. Podobne, pokiaľ ide o neexistenciu **vykonávacích právomocí** zverených kontrolnej komisii alebo **opravných prostriedkov** v prípade porušení konštatovaných touto komisiou, Súdny dvor sa domnieva, že rozhodnutie o tom, či sa na akty a opomenutie tejto misie vzťahuje alebo nevzťahuje kontrolný mechanizmus, sa týka len jedného aspektu jej administratívneho riadenia.

Súdny dvor ďalej konštatuje, opäť v rovnakom duchu, že **neexistencia nápravných opatrení** umožňujúcich napraviť porušenia základných práv konštatovaných kontrolnou komisiou, ako aj **neexistencia riadneho právneho preskúmania** veci KD súvisí s neprijatím individuálnych opatrení, a nesúvisí priamo s politickými alebo so strategickými rozhodnutiami uskutočnenými v rámci SZBP.

Zdroje poskytnuté misii Eulex Kosovo a rozhodnutie o **odňatí výkonného mandátu** tejto misie naopak priamo súvisia s takýmito politickými alebo strategickými rozhodnutiami, a teda Všeobecný súd nepochybil, keď rozhodol, že nemá právomoc rozhodnúť o tejto časti žaloby, ktorú podali KS a KD.

UPOZORNENIE: Proti rozsudku alebo uzneseniu Všeobecného súdu je možné na Súdny dvor podať odvolanie, ktoré sa obmedzuje len na právne otázky. Odvolanie v zásade nemá odkladný účinok. Ak je prípustné a dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Všeobecného súdu. Ak to stav konania dovoľuje, môže Súdny dvor vydať konečný rozsudok sám. V opačnom prípade vráti vec na rozhodnutie Všeobecnému súdu, ktorý je viazaný rozhodnutím, ktoré Súdny dvor vydal v rámci odvolacieho konania.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie rozsudku a jeho prípadné zhrnutie](#) sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Iliana Paliova ☎(+352) 4303 4293

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎(+32) 2 2964106.

Zostaňte v spojení!

¹ Uznesenie zo 14. decembra 2017, KS/Rada a i. (T-840/16).

² Uznesenie z 10. novembra 2021, KS a KD/Rada a i. (T-771/20).